Varroa Controller – Kemikaliefri lösning för friska bisamhällen

Varroakvalstret (*Varroa destructor*) är ett av de största hoten mot biodlingen i Sverige och biodling globalt. Bekämpningen av kvalster har på många platser tvingat fram användning av starka kemikalier som riskerar att lämna rester i honung och vax samt effektivt bidrar till utvecklandet av resistens hos kvalstren. Den 5/2 anordnades ett webbinarium av Biodlarnas Riksförbund där Dr Wolfgang Wimmer från Wien, Österrike var inbjuden föreläsare. Wolfgang presenterade där ett innovativt och miljövänligt alternativ i form av Varroa Controller, en österrikiskt utvecklad maskin som använder värmebehandling (hypertermi) för att eliminera kvalster utan att skada bina.

Varroa Controller behandlar täckta yngelramar genom att värma dem till en temperatur som är dödlig för kvalstren men säker för bilarverna. Behandlingen tar cirka 2 timmar för vanliga ramar och 2 timmar och 20 minuter för större ramar. Värmeboxen är mycket precis och reglerar automatiskt temperatur, luftfuktighet och ventilation för att säkerställa en effektiv och skonsam behandling. Denna metod har testats på flera platser i både Belgien och Tyskland och visat på en effektivitet på över 97 %. Den används sedan 15 år på flera platser i Europa av både biodlarföreningar och kommersiella odlare, men har ännu inte testats under svenska förhållanden. Varroa Controller finns i flera modeller för att passa olika behov.

Duplex-Framebox – Effektiv behandling sommartid

För att ytterligare förbättra behandlingen och möjliggöra behandling på sommaren då samhället har mycket yngel har Duplex-Framebox utvecklats. Konceptet påminner mycket om spärrboxmetoden som sedan länge använts av flera biodlare i Sverige. Genom att begränsa drottningen till två ramar koncentreras kvalstren till dessa, vilket gör värmebehandlingen mer effektiv.

Fördelarna inkluderar:

1. Upp till 90 % av kvalstren samlas i de två yngelramarna.
2. Minskad yngelaktivitet leder till ökad honungsproduktion.
3. Effektiv värmebehandling med färre ramar.
4. Möjlighet att skapa nya, kvalsterfria avläggare.

Duplex-Framebox finns i olika storlekar och säljs i paket om minst tre enheter. Priserna varierar beroende på antal och storlek.

Årligt behandlingsprogram

För att hålla kvalsterpopulationen under kontroll rekommenderas ett årligt behandlingsprogram med tre värmebehandlingar:

1. **Vårbehandling**: När yngel finns och temperaturen är över 15 °C.
2. **Sommarbehandling**: I mitten av juli, i samband med honungsskörd.
3. **Höstbehandling**: I slutet av september eller början av oktober, för att motverka reinvasion från andra samhällen.

Genom att följa detta program hålls kvalsterpopulationen under den kritiska gränsen på 1 000 kvalster per samhälle under hela biodlingssäsongen.

Slutsats

Varroa Controller och Duplex-Framebox erbjuder biodlare en kemikaliefri och effektiv metod för att bekämpa varroakvalster. Genom att integrera dessa verktyg i ett strukturerat behandlingsprogram kan biodlare förbättra sina bisamhällens hälsa och produktivitet. Utrustningen är lätt att använda men tekniskt avancerad vilket gör att inköpspriset blir ganska högt för en enskild biodlare. Wolfgang gav dock exempel på hur biodlarföreningar köpt in en värmebox som flera i föreningen kan dela på eller genom inköp av kommersiella biodlare som när de inte använder den själva kan hyra ut den till andra biodlare i områden.

För mer information om hypertermibehandling och Wolfgangs bekämpningskoncept, besök varroa-controller.com.

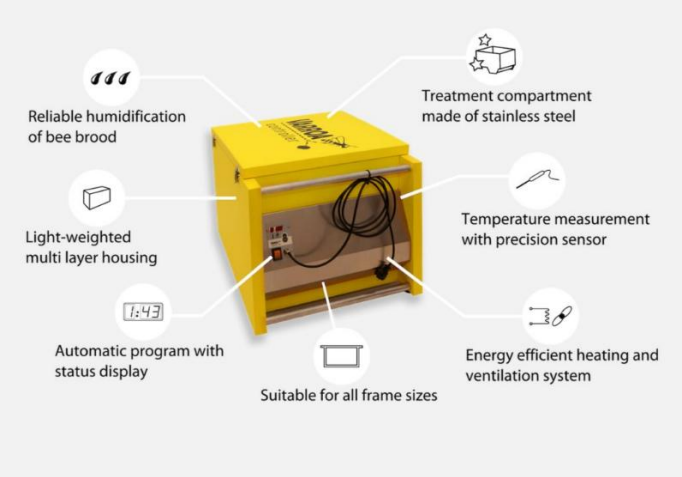

Richard Johansson för Friskabin.se